

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

4. juuli 2017*

Teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja uute tehnoloogiate tutvustamise seitsmes raamprogramm (2007-2013) — Projektide PlayMancer, Mobiserv ja PowerUp toetamist käsitlevad lepingud — ELTL artikkel 299 — Täitmisele pööramise otsus — Tühistamishagi — Vaidlustatav akt — Vastuvõetavus — Proportsionaalsus — Hoolsuskohustus — Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas T-234/15,

Systema Teknolotzis AE – Efarmogon Ilektronikis kai Pliroforikis, asukoht Ateena (Kreeka),
esindaja: advokaat E. Georgilas,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: J. Estrada de Solà ja L. Di Paolo, keda abistas advokaat E. Politis,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 10. märtsi 2015. aasta otsus C(2015) 1677 final, mille alusel nõutakse hagejalt 716 334,05 euro suuruse summa tagasimaksmist koos viivisega,

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: president S. Frimodt Nielsen, kohtunikud V. Kreuschitz (ettekandja) ja N. Póľtorak,

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

otsuse¹

[...]

Õiguslik käsitlus

[...]

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

1 — Esitatud on üksnes käesoleva kohtuotsuse punktid, mille avaldamist Üldkohus peab otstarbekaks.

Vastuvõetavus

Sissejuhatus

[...]

- 80 Enne komisjoni vastuvõetamatuse vastuväite analüüsimist tuleb meenutada, et ELTL artikli 299 kohaselt saab komisjoni õigusaktid, mis panevad rahalise kohustuse muudele isikutele peale riikide, pöörata täitmisele. Täitmist reguleerivad selles riigis kehtivad tsiviilkohtumenetluse normid, mille territooriumil täitmine aset leiab. Korralduse otsuse täitmise tagamise kohta ilma muude formaalsusteta peale otsuse autentsuse tõestamise lisab otsusele riigi ametiasutus, kelle iga liikmesriigi valitsus selleks otstarbeks määrab ning komisjonile ja Euroopa Liidu Kohtule teatavaks teeb. Kui need formaalsused on asjassepuutuva poole avalduse põhjal lõpetatud, võib nimetatud pool taotleda täitmist kooskõlas siseriiklike õigusaktidega, saates küsimuse otse pädevale asutusele. Täitmise võib peatada ainult Euroopa Liidu Kohtu otsusega. Asjassepuutuva riigi kohtute pädevusse kuuluvad siiski kaebused täitmise ebaõige viisi kohta.
- 81 Lisaks sellele sätestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT 2012, L 298, lk 1, edaspidi „finantsmäärus“), artikli 79 lõige 2, et institutsioon võib ELTL artikli 299 tähenduses täitmisele pööratava otsusega ametlikult määrata saadaolevana kindlaks summasid, mis on saada muudelt isikutelt kui liikmesriikidelt.

Vaidlustatud otsuse kinnitav laad

- 82 Komisjon väidab sisuliselt, et vaidlustatud otsus üksnes kinnitab varasemaid otsuseid, millega jäeti rahuldamata hageja taotlused maksetingimuste leevendamiseks.
- 83 Kõigepealt tuleb meenutada, et tühistamishagi võib esitada liidu institutsioonide võetud mis tahes meetmete peale, mille eesmärk on sõltumata nende laadist või vormist tekitada siduvaid õiguslikke tagajärgi (vt kohtuotsus, 6.4.2000, C-443/97, Hispaania vs. komisjon, EU:C:2000:190, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika), see tähendab muuta õiguslikku olukorda, mis esines enne asjaomaste meetmete võtmist (vt selle kohta kohtuotsus, 29.6.1995, Hispaania vs. komisjon, C-135/93, EU:C:1995:201, punkt 21).
- 84 Akt, mis üksnes kinnitab algset otsust, ei muuda huvitatud isiku olukorda ja seega ei ole tegemist otsusega, mille peale saaks esitada tühistamishagi (vt selle kohta kohtuotsused, 25.5.1993, Foyer culturel du Sart-Tilman vs. komisjon, C-199/91, EU:C:1993:205, punkt 23; 9.12.2004, komisjon vs. Grencore, C-123/03 P, EU:C:2004:783, punkt 39, ja kohtumäärus, 27.11.2015, Itaalia vs. komisjon, T-809/14, ei avaldata, EU:T:2015:970, punkt 29). Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on hagi, mis on esitatud akti peale, mis üksnes kinnitab mõnda muud, lõplikuks muutunud otsust, vastuvõetamatu. Akti peetakse varasemat otsust üksnes kinnitavaks, kui see ei sisalda võrreldes varasema otsusega ühtegi uut asjaolu ja kui selle varasema otsuse adressaadi olukorda eelnevalt uuesti ei hinnatud (kohtuotsused, 7.2.2001, Inpesca vs. komisjon, T-186/98, EU:T:2001:42, punkt 44; 22.5.2012, Sviluppò Globale vs. komisjon, T-6/10, ei avaldata, EU:T:2012:245, punkt 22, 2.6.2016, Moreda-Riviere Trefilerías jt vs. komisjon, T-426/10–T-429/10 ja T-438/12–T-441/12, EU:T:2016:335, punkt 545). Siiski ei saa seda, kas akt on kinnitav või mitte, hinnata ainult sõltuvalt selle sisust võrreldes selle varasema otsuse sisuga, mida see kinnitab. Nimelt tuleb hinnata ka vaidlustatud otsuse laadi võrreldes selle taotluse laadiga, mille vastus see akt on (vt kohtuotsus, 7.2.2001, Inpesca vs. komisjon, T-186/98, EU:T:2001:42, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 85 Üksnes kinnitavaid otsuseid käsitleva kohtupraktika üldine ülesehitus ja eesmärk on järgida hagi esitamise tähtaegu ja kohtuotsuse seadusjõudu (vt selle kohta kohtuotsused, 18.12.2007, *Weißenfels vs. parlament*, C-135/06 P, EU:C:2007:812, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 19.2.2009, *Gorostiaga Atxalandabaso vs. parlament*, C-308/07 P, EU:C:2009:103, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika) ja seega kaitsta õiguskindluse põhimõtet (vt selle kohta kohtuotsused, 18.1.2007, *PKK ja KNK vs. nõukogu*, C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 101; 18.10.2007, komisjon vs. parlament ja nõukogu, C-299/05, EU:C:2007:608, punkt 29, ja kohtumäärus, 29.6.2009, *Cofra vs. komisjon*, C-295/08 P, ei avaldata, EU:C:2009:407, punktid 53 ja 54). Nii on otsustatud, et selle kohtupraktika eesmärk, mille kohaselt on otsuse peale, mis üksnes kinnitab varasemat tähtaegselt vaidlustamata otsust, esitatud tühistamishagi vastuvõetamatu, on ära hoida, et hageja saaks kaudselt seada kahtluse alla sellise otsuse õiguspärasuse, mida ei ole õigel ajal vaidlustatud ja mis on seetõttu lõplikult jõustunud (kohtuotsus, 4.3.2015, *Ühendkuningriik vs. EKP*, T-496/11, EU:T:2015:133, punkt 59).
- 86 Lisaks tuleb meenutada, et liidu kohtu pädevus tõlgendada ja kohaldada aluslepingu sätteid ELTL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagi lahendamisel ei kuulu aga kohaldamisele, kui hageja õiguslik seisund asetseb nende lepinguliste suhete raamistikus, mille õiguslikku staatust reguleerib lepingupoolte kindlaks määratud siseriiklik õigus (kohtuotsus, 9.9.2015, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro vs. komisjon*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 18).
- 87 Nimelt kui liidu kohus võtaks endale pädevuse otsustada pelgalt lepinguliste aktide tühistamise üle, siis riskiks ta mitte üksnes sellega, et ELTL artikkel 272, mis võimaldab anda Euroopa Kohtule pädevuse vahekohtuklausli alusel, kaotab oma mõtte, vaid juhtudel, mil leping ei sisalda vahekohtuklauslit, riskiks kohus laiendada oma pädevust ka ELTL artikliga 274 ette nähtud piiridest väljapoole, kuivõrd see artikkel annab liikmesriikide kohtutele üldise õiguse lahendada vaidlusi, mille üks pool on liit (vt kohtuotsus, 9.9.2015, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro vs. komisjon*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 88 Sellest tuleneb, et hagejat teatava institutsiooniga siduva lepingu olemasolu korral saab liidu kohtule ELTL artikli 263 alusel hagi esitada üksnes siis, kui vaidlustatud akti eesmärk on tuua kaasa siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis paigutuvad väljapoole pooli siduvat lepingulist suhet ning mis eeldavad, et lepingupoolteks olev institutsioon täidab talle kui haldusorganile antud avaliku võimu volitusi (kohtuotsus, 9.9.2015, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro vs. komisjon*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 20).
- 89 Nii on otsustatud, et tühistamishagi on vastuvõetamatu, kui see on esitatud võlateate või maksenõude peale, mis asetub komisjoni ja hageja vahelisse lepingulise suhte konteksti ja mille ese on võla sissenõudmine asjaomase lepingu tingimuste alusel (vt selle kohta kohtumäärus, 6.1.2015, *St'art jt vs. komisjon*, T-93/14, ei avaldata, EU:T:2015:11, punktid 31–33).
- 90 Seevastu otsus, mida saab ELTL artikli 299 tähenduses täitmisele pöörata, kujutab endast vaidlustatavat akti ELTL artikli 263 tähenduses, kuna juhul, kui EL-i toimimise lepingus ei ole sätestatud vastupidi, kuulub see otsus ELTL artiklis 288 viidatute hulka. Sellise täitmisele pööramise otsuse põhjendatuse saab seega vaidlustada üksnes tühistamispädevusega kohtus ELTL artikli 263 alusel (kohtumäärus, 13.9.2011, *CEVA vs. komisjon*, T-224/09, ei avaldata, EU:T:2011:462, punkt 59, ja kohtuotsus, 27.9.2012, *Applied Microengineering vs. komisjon*, T-387/09, EU:T:2012:501, punkt 38).
- 91 Üldkohus on samuti järeldanud, et eelkõige on see nii siis, kui täitmisele pööramise otsus on tehtud institutsiooniga sõlmitud lepingu täitmise käigus tekkinud võla sissenõudmiseks. Nimelt isegi kui sedalaadi leping võimaldab otsesõnu selliste otsuste tegemist, jääb nende otsuste õiguslik olemus määratletuks mitte lepingu või sellele kohaldatava siseriikliku õigusega, vaid ELTL artikliga 299. Viimati nimetatu ei näe aga ette teistsugust õiguslikku regulatsiooni täitmisele pööramise otsuste jaoks, mis on vastu võetud lepingu täitmisel tekkinud võla sissenõudmiseks (vt selle kohta kohtuotsus, 27.9.2012, *Applied Microengineering vs. komisjon*, T-387/09, EU:T:2012:501, punkt 39). Kuna täitmisele pööramise otsuse õiguslikud tagajärjed tulenevad avaliku võimu volituste teostamisest,

kujutab sellise otsuse tegemine ilmselgelt avaliku võimu volituste teostamist komisjoni poolt. Lisaks sellele tuleb rõhutada, et komisjoni poolt vastu võetud täitmisele pööramise akt ELTL artikli 299 esimese lõigu tähenduses kinnitab lõplikult tema kavatsust oma võlad sisse nõuda (vt selle kohta kohtumäärus, 8.5.2013, *Talanton vs. komisjon*, T-165/13 R, ei avaldata, EU:T:2013:235, punkt 18).

- 92 Käesoleval juhul on selleks, et vaidlustatud otsuse saaks kvalifitseerida vaidlustatavaks aktiks, vajalik eelkõige see, et komisjoni varasemaid akte saaks kvalifitseerida otsusteks, mille peale saab esitada tühistamishagi (vt eespool punktid 84 ja 85). Et vaidlustatud otsusele eelnenud akte saaks kvalifitseerida otsusteks, mille peale saab esitada tühistamishagi, on lisaks vaja, et need tekitaks siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis paigutuvad väljapoole pooli siduvat lepingulist suhet ning mis eeldavad, et institutsioon täidab talle kui haldusorganile antud avaliku võimu volitusi (vt eespool punkt 88).
- 93 Vaidlustatud otsusele eelnenud aktid on järgmised: projekti PlayMancer puhul komisjoni keeldumine - mille ta tegi teatavaks oma 31. juuli 2013. aasta kirjas - võimaldada jaotada hageja võla tasumist seitsme aasta peale ja tema vaikimisi keeldumine pikendada hageja võla tasumist tema 2. juuni 2014. aasta taotluse järel; projekti Mobiserv puhul komisjoni keeldumine 6. märtsil 2013 võimaldada pikendada hageja võla tasumise tähtaega; ja projekti PowerUp puhul komisjoni keeldumine 19. augustil 2014 anda hagejale oma võla tasumiseks täiendav tähtaeg.
- 94 Asjaomased komisjoni keeldumised võimaldada leevendada hageja maksetingimusi ei tekita siiski siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis paigutuvad väljapoole komisjoni ja hagejat siduvaid lepingulisi suhteid, mis puudutavad projekte PlayMancer, Mobiserv PowerUp. Lisaks sellele ei tähenda need keeldumised komisjonile kui haldusorganile antud avaliku võimu volituste teostamist. Lõpuks ei saa olla küsimus tühistamishagi esitamise tähtajast möödahiilimises, sest käsitletavad keeldumised kuuluvad komisjoni ja hageja vaheliste lepinguliste suhete kohaldamisalasse ja lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste vaidlustamiste suhtes liidu kohtus ELTL artikli 272 alusel ei kohaldata sama hagi esitamise tähtaega.
- 95 Järelikult väidab komisjon vääralt, et hageja hagi on vastuvõetamatu põhjusel, et vaidlustatud otsus kujutab endast kinnitavat otsust komisjoni varasemate keeldumiste suhtes võimaldada hagejale maksetingimuste leevendamist.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Systema Teknolotzis AE – Efarmogon Ilektronikis kai Pliroforikiselt.

Frimodt Nielsen

Póltorak

Kreuschitz

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 4. juulil 2017 Luxembourgis.

Allkirjad